

Indhold

Forord

1. Heden for 100 år siden

Landskaberne	9
Vegetationens sammensætning	16
Planterne	21
Sammenfatning: Heden for 100 år siden	25

2. Hedens udvikling i de sidste 100 år

Landskaberne	27
Planterne	49
Planternes vækstbetingelser	64
Dyrene	78
Sammenfatning: Hedens udvikling i de sidste 100 år	102

3. Hedens tilstand i dag

Kortlægningsdata til vurdering af naturtilstanden i Natura 2000-områderne	107
Overvågningsmetoden forklarer kun en del af fejlene	121
Overvågning til EU hvert sjette år	124
Forskellen mellem de to metoder	130
Hvordan har heden det egentlig?	134
Sammenfatning: Hedens tilstand i dag	137

4. Hedens beskyttelse

Fredning	139
Generel beskyttelse iht. § 3	145
EU-habitatdirektivet	151
Rydningsspligt – en papirtiger	153
Tilskud til pleje af græs- og naturarealer	155
Urfuglereservaterne	158
Sammenfatning: Hedens beskyttelse	159

5. Naturpleje på heden	
Baggrunden	161
Metoder til hedepleje i dag	169
Tværgående oversigter	216
Generelle principper	228
Sammenfatning: Naturpleje på heden	231
6. Hedens fremtid	
Generelle holdninger til naturen	235
Den rekreative brug af heder og anden natur	248
Ressourcer til naturforvaltning	252
Den fremtidige juridiske/administrative beskyttelse	256
Naturstyrelsens vurdering af fremtidsudsigterne	260
Sammenfatning: Hedens fremtid	262
Litteratur	264